

26/12/2023

סקר דעת קהל

נערך עבור:
עמותת מאירים -
חינוך זה מסורת

מבוא

לבקשתכם, מכון המחקר מאגר מוחות ערך סקר דעת קהל בקרב הורים לילדים בגילאי 6-18 בחינוך הממלכתי-רגיל. הסקר נערך במטרה לבחון עמדות והעדפות ביחס לחינוך בנושאים של מורשת העם היהודי.

השיטה

מזמין הסקר ומענו	עמותת מאירים
עורך הסקר	פרופ' יצחק כ"ץ, מאגר מוחות בע"מ
התאריכים בהם בוצע הסקר	24.12.2023 25.12.2023
השיטה	פאנל אינטרנטי קיים
פירוט שאלות הסקר	נספח א'
סוג האוכלוסייה	הורים לילדים בגילאי 6-18 הלומדים במוסדות לימוד ממלכתיים-רגילים
מספר האנשים שהשתתפו בסקר בפועל	500
גודל הטעות הסטטיסטית	4.4% ברמת ביטחון של 95%

עורכי הסקר

הסקר בוצע ע"י מאגר מוחות - מכון מחקר ויעוץ בינתחומי בע"מ בניהולו של פרופ' יצחק כ"ץ.

תקציר הממצאים

- רוב ההורים (66%) מרגישים מחוברים למורשת העם היהודי. שיעור זה גבוה במיוחד בציבור המסורתי והדתי.
- לדעת ההורים, כשליש (32%) מבני הנוער מחוברים באמת לשורשים ולהות הציונית-יהודית שלהם, כאשר כמחצית (49%) מחוברים במידה בינונית.
- קרוב למחצית (45%) מההורים חושבים שיש יותר צורך להכיר וללמוד על מורשת העם היהודי, בעקבות המלחמה הנוכחית.
- פחות ממחצית (40%) מההורים חושבים שבני הנוער במשפחתם צריכים להכיר וללמוד על מורשת העם היהודי, בעקבות המלחמה הנוכחית.
- כרבע (27%) מההורים חושבים שתכנית הלימודים הקיימת במערכת החינוך מספקת כיום מענה ראוי בנושאי מורשת העם היהודי, שיעור משמעותי (41%) חושב שהמערכת מספקת בצורה בינונית וכרבע (25%) שאינה מספקת.
- ציבור ההורים חלוק בדעותיו בשאלה האם צריך להוסיף תכנים בנושאי יהדות, ציונות ומורשת ישראל בבתי הספר: כמעט שלישי (31%) חושב שכן, למעלה משליש (38%) חושב שלא ופחות משליש (28%) שייתכן ואולי.
- רוב ההורים חושבים שהם מודעים לתוכניות הלימוד בבתי הספר של ילדיהם, חלקם מודעים במידה מסוימת (49%) וחלקם (41%) מודע.
- התכנים הבולטים אתם יש להוסיף: שיעורי היסטוריה וכן תרבות, מנהגים, חגים ומסורת יהודית.
- לרוב ההורים (61%) לא יצא להשלים לילדים חומר בנושאי יהדות ומורשת שלא נלמדו בבית הספר.
- תדירות הביקורים המועדפת בכותל המערבי: בין פעם אחת לבין פעמיים-שלושה במהלך הלימודים.

ממצאים

1. האם את/ה הורה לילד/ים בגיל/אים הבאים?

התשובות	כלל המדגם
1. הורה לילד בגיל 6-8	30%
2. הורה לילד בגיל 9-11	24%
3. הורה לילד בגיל 12-15	29%
4. הורה לילד בגיל 16-18	17%
5. אין לי ילד/ה בגילאים הנ"ל	0%
סה"כ	100%

2. באיזה סקטור/זרם לומדים ילדיך?

התשובות	כלל המדגם
1. ממלכתי (רגיל)	100%
2. תשובות אחרות	0%
סה"כ	100%

3. באופן כללי, עד כמה את/ה מרגיש מחובר/ת או לא מחובר/ת למורשת העם היהודי?

התשובות	כלל המדגם	אחוזים מקובצים
1. מחובר/ת מאוד	25%	66%
2. מחובר/ת	41%	
3. ככה ככה	26%	26%
4. לא מחובר/ת	6%	8%
5. כלל לא מחובר/ת	2%	
6. תשובות אחרות	0%	-
סה"כ	100%	100%

רוב ההורים (66%) מרגישים מחוברים למורשת העם היהודי. שיעור זה גבוה במיוחד בציבור המסורתי והדתי.

א. מידת החיבור למורשת העם היהודי, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
מחובר/ת #	55%	91%	100%
ככה ככה	34%	8%	0%
לא מחובר/ת ##	11%	1%	0%
סה"כ	100%	100%	100%

איחוד של קטגוריות "מחובר/ת מאוד" ו-"מחובר/ת", בקרב בעלי הדעה
 ## איחוד של קטגוריות "לא מחובר/ת" ו-"כלל לא מחובר/ת", בקרב בעלי הדעה

4. עד כמה לדעתך בני הנוער כיום מחוברים או לא מחוברים באמת לשורשים ולזהות הציונית-יהודית שלהם?

התשובות	כלל המדגם	אחוזים מקובצים
1. מחוברים מאוד	6%	32%
2. מחוברים	26%	
3. ככה ככה	49%	49%
4. לא מחוברים	16%	19%
5. כלל לא מחוברים	3%	
6. תשובות אחרות	0%	-
סה"כ	100%	100%

לדעת ההורים, כשליש (32%) מבני הנוער מחוברים באמת לשורשים ולזהות הציונית-יהודית שלהם, כאשר כמחצית (49%) מחוברים במידה בינונית.

א. מידת החיבור של בני נוער לשורשים ולזהות הציונית-יהודית שלהם, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
מחוברים #	30%	36%	33%
ככה ככה	50%	45%	54%
לא מחוברים ##	20%	19%	13%
סה"כ	100%	100%	100%

איחוד של קטגוריות "מחוברים מאוד" ו-"מחוברים", בקרב בעלי הדעה
איחוד של קטגוריות "לא מחוברים" ו-"כלל לא מחוברים", בקרב בעלי הדעה

ב. מידת החיבור של בני נוער לשורשים ולזהות הציונית-יהודית שלהם, לפי האם עורכים קידוש:

התשובות	כן	לא
מחוברים #	36%	25%
ככה ככה	45%	55%
לא מחוברים ##	19%	20%
סה"כ	100%	100%

5. בעקבות המלחמה ואירועי ה-7.10, האם לדעתך יש צורך להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי או שאין בכך צורך?

התשובות	כלל המדגם
1. יש צורך	45%
2. במידה מסוימת	34%
3. אין צורך	20%
4. לא יודע/ת	1%
סה"כ	100%

קרוב למחצית (45%) מההורים חושבים שיש יותר צורך להכיר וללמוד על מורשת העם היהודי, בעקבות המלחמה הנוכחית.

א. צורך בעקבות המלחמה להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
יש צורך	36%	65%	75%
במידה מסוימת	37%	26%	25%
אין צורך	26%	7%	0%
לא יודע/ת	1%	2%	0%
סה"כ	100%	100%	100%

ב. צורך בעקבות המלחמה להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי, לפי האם עורכים קידוש:

התשובות	כן	לא
יש צורך	59%	25%
במידה מסוימת	30%	39%
אין צורך	10%	35%
לא יודע/ת	1%	1%
סה"כ	100%	100%

6. בעקבות המלחמה, האם לדעתך בני הנוער במשפחתך צריכים להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי או שאין בכך צורך?

התשובות	כלל המדגם
1. יש צורך	40%
2. במידה מסוימת	37%
3. אין צורך	22%
4. לא יודע/ת	1%
סה"כ	100%

פחות ממחצית (40%) מההורים חושבים שבני הנוער במשפחתם צריכים להכיר וללמוד על מורשת העם היהודי, בעקבות המלחמה הנוכחית.

א. צורך בעקבות המלחמה שבני הנוער במשפחה להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
יש צורך	31%	59%	67%
במידה מסוימת	38%	35%	33%
אין צורך	30%	5%	0%
לא יודע/ת	1%	1%	0%
סה"כ	100%	100%	100%

ב. צורך בעקבות המלחמה שבני הנוער במשפחה להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי, לפי האם עורכים קידוש:

התשובות	כן	לא
יש צורך	52%	21%
במידה מסוימת	34%	41%
אין צורך	13%	37%
לא יודע/ת	1%	1%
סה"כ	100%	100%

(מערכת החינוך)

7. האם לדעתך תכנית הלימודים הקיימת במערכת החינוך מספקת או אינה מספקת כיום מענה ראוי בנושאי מורשת העם היהודי?

התשובות	כלל המדגם
1. מערכת החינוך מספקת מענה ראוי	27%
2. פחות או יותר	41%
3. מערכת החינוך אינה מספקת מענה ראוי	25%
4. לא יודעת/ת	7%
סה"כ	100%

כרבע (27%) מההורים חושבים שתכנית הלימודים הקיימת במערכת החינוך מספקת כיום מענה ראוי בנושאי מורשת העם היהודי, שיעור משמעותי (41%) חושב שהמערכת מספקת בצורה בינונית וכרבע (25%) שאינה מספקת.

א. האם תכנית הלימודים הקיימת במערכת החינוך מספקת כיום מענה ראוי בנושאי מורשת העם היהודי, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
מערכת החינוך מספקת מענה ראוי	33%	18%	0%
פחות או יותר	40%	41%	42%
מערכת החינוך אינה מספקת מענה ראוי	19%	37%	50%
לא יודעת/ת	8%	4%	8%
סה"כ	100%	100%	100%

ב. האם תכנית הלימודים הקיימת במערכת החינוך מספקת כיום מענה ראוי בנושאי מורשת העם היהודי, לפי האם עורכים קידוש:

התשובות	כן	לא
מערכת החינוך מספקת מענה ראוי	20%	38%
פחות או יותר	39%	43%
מערכת החינוך אינה מספקת מענה ראוי	35%	11%
לא יודעת/ת	6%	8%
סה"כ	100%	100%

8. האם לדעתך צריך או לא צריך להוסיף תכנים בנושאי יהדות, ציונות ומורשת ישראל בבתי הספר?

התשובות	כלל המדגם
1. צריך להוסיף	31%
2. ייתכן, אולי	28%
3. לא צריך להוסיף	38%
4. לא יודע/ת	3%
סה"כ	100%

ציבור ההורים חלוק בדעותיו בשאלה האם צריך להוסיף תכנים בנושאי יהדות, ציונות ומורשת ישראל בבתי הספר: כמעט שליש (31%) חושב שכן, למעלה משליש (38%) חושב שלא וכחות משליש (28%) שיייתכן ואולי.

א. האם צריך להוסיף תכנים בנושאי יהדות, ציונות ומורשת ישראל בבתי הספר, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
צריך להוסיף	20%	54%	83%
ייתכן, אולי	28%	31%	17%
לא צריך להוסיף	49%	13%	0%
לא יודע/ת	3%	2%	0%
סה"כ	100%	100%	100%

ב. האם צריך להוסיף תכנים בנושאי יהדות, ציונות ומורשת ישראל בבתי הספר, לפי האם עורכים קידוש:

התשובות	כן	לא
צריך להוסיף	47%	9%
ייתכן, אולי	27%	29%
לא צריך להוסיף	24%	58%
לא יודע/ת	2%	4%
סה"כ	100%	100%

9. באופן כללי, עד כמה את/ה כהורה מודע/ת או לא מודע/ת לתוכניות הלימוד בבתי הספר של ילדיך?

התשובות	כלל המדגם
1. מודע/ת	41%
2. במידה מסוימת	49%
3. לא מודע/ת	8%
4. לא יודע/ת להעריך	2%
סה"כ	100%

רוב ההורים חושבים שהם מודעים לתוכניות הלימוד בבתי הספר של ילדיהם, חלקם מודעים במידה מסוימת (49%) וחלקם (41%) מודע.

10. ואילו היית יכול/ה להשפיע ולשנות את התכנים הנלמדים כיום במערכת החינוך, אילו תכנים היית מוסיף/ה, מבין הבאים: (אפשר לסמן מס' תשובות)

התשובות	כלל המדגם
1. שיעורי תנ"ך	23%
2. שיעורי היסטוריה	44%
3. שיעורי יהדות ומורשת ישראל	33%
4. תולדות הציונות	37%
5. מורשת הגבורה של העם היהודי	38%
6. תרבות, מנהגים, חגים ומסורת יהודית	40%
7. מושגים מרכזיים ביהדות	29%
8. לא הייתי מוסיף/ה כלום	15%
9. תשובות אחרות	7%

התכנים הבולטים אתם יש להוסיף: שיעורי היסטוריה וכן תרבות, מנהגים, חגים ומסורת יהודית.

א. התכנים שהיו מוסיפים, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
1. שיעורי תנ"ך	12%	46%	46%
2. שיעורי היסטוריה	46%	38%	54%
3. שיעורי יהדות ומורשת ישראל	21%	58%	75%
4. תולדות הציונות	34%	44%	33%
5. מורשת הגבורה של העם היהודי	33%	47%	54%
6. תרבות, מנהגים, חגים ומסורת יהודית	34%	54%	46%
7. מושגים מרכזיים ביהדות	22%	41%	62%
8. לא הייתי מוסיף/ה כלום	18%	10%	4%
9. תשובות אחרות	10%	1%	0%

ב. התכנים שהיו מוסיפים, לפי האם עורכים קידוש:

התשובות	כן	לא
1. שיעורי תנ"ך	33%	6%
2. שיעורי היסטוריה	43%	46%
3. שיעורי יהדות ומורשת ישראל	45%	15%
4. תולדות הציונות	41%	30%
5. מורשת הגבורה של העם היהודי	46%	24%
6. תרבות, מנהגים, חגים ומסורת יהודית	50%	24%
7. מושגים מרכזיים ביהדות	36%	17%
8. לא הייתי מוסיף/ה כלום	9%	24%
9. תשובות אחרות	5%	10%

11. האם יצא לך, כהורה, להשלים לילדים חומר בנושאי יהדות ומורשת שלא נלמדו בבית הספר?

התשובות	כלל המדגם
1. כן	39%
2. לא	61%
סה"כ	100%

לרוב ההורים (61%) לא יצא להשלים לילדים חומר בנושאי יהדות ומורשת שלא נלמדו בבית הספר.

12. באיזו תדירות לדעתך מערכת החינוך צריכה ליזום ביקורי תלמידים בכותל המערבי ובירושלים?

התשובות	כלל המדגם
1. אין צורך ליזום	16%
2. פעם אחת בכל מהלך הלימודים	32%
3. שתיים-שלוש פעמים במהלך הלימודים	33%
4. פעם-פעמיים בשנה	15%
5. לא יודעת	4%
סה"כ	100%

תדירות הביקורים המועדפת בכותל המערבי: בין פעם אחת לבין פעמיים-שלושה במהלך הלימודים.

א. התדירות שתלמידים צריכים לבקר בכותל המערבי ובירושלים, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
1. אין צורך ליזום	22%	5%	4%
2. פעם אחת בכל מהלך הלימודים	34%	25%	29%
3. שתיים-שלוש פעמים במהלך הלימודים	31%	39%	25%
4. פעם-פעמיים בשנה	10%	24%	38%
5. לא יודעת	3%	7%	4%
סה"כ	100%	100%	100%

13-15. מהי מידת ההסכמה שלך עם כל אחד מהמשפטים הבאים? בסולם של 1-5, כאשר 1 = כלל לא מסכים ו-5 = מסכים במידה רבה מאוד:

התשובות	1 כלל לא מסכים	2 מסכים במידה מעטה	3 ככה ככה	4 מסכים במידה רבה	5 מסכים במידה רבה מאוד	6 לא יודעת/ת	סה"כ
13. תנ"ך ומורשת ישראל צריכים להילמד אך ורק בבתי ספר ממלכתיים-דתיים	54%	13%	18%	8%	5%	2%	100%
14. הפחד מכפייה דתית מוביל את מערכת החינוך למחיקת הזהות היהודית של התלמידים	38%	13%	19%	17%	10%	3%	100%
15. השיח השלילי סביב לימודי היהדות והמורשת וההדתה משפיעים על מערכת החינוך וגורמים לתלמידים להתרחק מנושאים אלה	26%	16%	22%	20%	13%	3%	100%

ככלל, קיימת הסכמה מעטה בקרב ההורים להיגדים הנ"ל.

א. מידת ההסכמה (מסכים במידה רבה + רבה מאוד, בקרב בעלי הדעה) עם כל אחד מהמשפטים, לפי מידת הדתיות:

התשובות	חילוני	מסורתי	דתי
13. תנ"ך ומורשת ישראל צריכים להילמד אך ורק בבתי ספר ממלכתיים-דתיים	12%	15%	13%
14. הפחד מכפייה דתית מוביל את מערכת החינוך למחיקת הזהות היהודית של התלמידים	19%	48%	46%
15. השיח השלילי סביב לימודי היהדות והמורשת וההדתה משפיעים על מערכת החינוך וגורמים לתלמידים להתרחק מנושאים אלה	27%	49%	57%

(רקע)

16. האם עושים בביתך קידוש בערב שבת?

התשובות	כלל המדגם
1. כן	60%
2. לא	40%
סה"כ	100%

17. האם את/ה צם/ה ביום הכיפורים?

התשובות	כלל המדגם
1. כן	58%
2. לא	42%
סה"כ	100%

18. האם מדליקים נרות שבת בביתך?

התשובות	כלל המדגם
1. כן	61%
2. לא	39%
סה"כ	100%

19. מה גילך?

התשובות	כלל המדגם
18-40	31%
41-50	50%
+51	19%
סה"כ	100%

20. מהו אזור המגורים שלך?

התשובות	כלל המדגם
1. ירושלים	6%
2. צפון	13%
3. חיפה	13%
4. מרכז	42%
5. תל אביב	8%
6. דרום	16%
7. יהודה ושומרון	2%
סה"כ	100%

21. כיצד את/ה מגדיר/ה את עצמך?

התשובות	כלל המדגם
1. חילוני	70%
2. מסורתי	25%
3. דתי	5%
סה"כ	100%

22. לסמן מגדר:

התשובות	כלל המדגם
1. גברים	50%
2. נשים	50%
סה"כ	100%

נספח: שאלון: סקר הורים 21.12.2023

שלום, מכון המחקר מאגר מוחות עורך סקר קצר בנושאי חינוך, בקרב הורים לילדים במערכת החינוך, הסקר אנונימי והממצאים ישמשו לעיבוד סטטיסטי בלבד. אודה לך אם תענה/י על מספר שאלות קצרות. (שאלות סינון)

1. האם את/ה הורה לילד/ים בגיל/אים הבאים? (אפשר לסמן מספר תשובות)

להמשיך בסקר !	1. הורה לילד בגיל 6-8
	2. הורה לילד בגיל 9-11
	3. הורה לילד בגיל 12-15
	4. הורה לילד בגיל 16-18
להפסיק את הסקר!	5. אין לי ילד/ה בגילאים הנ"ל

2. באיזה סקטור/זרם לומדים ילדיך?

להמשיך בסקר !	1. ממלכתי (רגיל) <<
להפסיק את הסקר !	2. תשובות אחרות <<

(שאלות כלליות)

3. באופן כללי, עד כמה את/ה מרגיש מחובר/ת או לא מחובר/ת למורשת העם היהודי?

1. מחובר/ת מאוד
2. מחובר/ת
3. ככה ככה
4. לא מחובר/ת
5. כלל לא מחובר/ת
6. תשובות אחרות

4. עד כמה לדעתך בני הנוער כיום מחוברים או לא מחוברים באמת לשורשים ולזהות הציונית-יהודית שלהם?

1. מחוברים מאוד
2. מחוברים
3. ככה ככה
4. לא מחוברים
5. כלל לא מחוברים
6. תשובות אחרות

5. בעקבות המלחמה ואירועי ה-7.10, האם לדעתך יש צורך להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי או שאין בכך צורך?

1. יש צורך
2. במידה מסוימת
3. אין צורך
4. לא יודעת/ת

6. בעקבות המלחמה, האם לדעתך בני הנוער במשפחתך צריכים להכיר וללמוד יותר על מורשת העם היהודי או שאין בכך צורך?

1. יש צורך
2. במידה מסוימת
3. אין צורך
4. לא יודעת/ת

(מערכת החינוך)

7. האם לדעתך תכנית הלימודים הקיימת במערכת החינוך מספקת או אינה מספקת כיום מענה ראוי בנושאי מורשת העם היהודי?

1. מערכת החינוך מספקת מענה ראוי
2. פחות או יותר
3. מערכת החינוך אינה מספקת מענה ראוי
4. לא יודעת

8. האם לדעתך צריך או לא צריך להוסיף תכנים בנושאי יהדות, ציונות ומורשת ישראל בבתי הספר?

1. צריך להוסיף
2. ייתכן, אולי
3. לא צריך להוסיף
4. לא יודעת

9. באופן כללי, עד כמה את/ה כהורה מודעת/ת או לא מודעת/ת לתוכניות הלימוד בבתי הספר של ילדיך?

1. מודעת/ת
2. במידה מסוימת
3. לא מודעת/ת
4. לא יודעת/ת להעריך

10. ואילו היית יכול/ה להשפיע ולשנות את התכנים הנלמדים כיום במערכת החינוך, אילו תכנים היית מוסיף/ה, מבין הבאים: (אפשר לסמן מס' תשובות)

1. שיעורי תנ"ך
2. שיעורי היסטוריה
3. שיעורי יהדות ומורשת ישראל
4. תולדות הציונות
5. מורשת הגבורה של העם היהודי
6. תרבות, מנהגים, חגים ומסורת יהודית
7. מושגים מרכזיים ביהדות
8. לא הייתי מוסיף/ה כלום
9. תשובות אחרות

11. האם יצא לך, כהורה, להשלים לילדים חומר בנושאי יהדות ומורשת שלא נלמדו בבית הספר?

1. כן
2. לא

12. באיזו תדירות לדעתך מערכת החינוך צריכה ליזום ביקורי תלמידים בכותל המערבי ובירושלים?

1. אין צורך ליזום
2. פעם אחת בכל מהלך הלימודים
3. שתיים-שלוש פעמים במהלך הלימודים
4. פעם-פעמיים בשנה
5. לא יודעת

13-15. מהי מידת ההסכמה שלך עם כל אחד מהמשפטים הבאים? בסולם של 1-5, כאשר 1 = כלל לא מסכים ו-5 = מסכים במידה רבה מאוד:

6 לא יודע/ת	5 מסכים במידה רבה מאוד	4 מסכים במידה רבה	3 ככה ככה	2 מסכים במידה מעטה	1 כלל לא מסכים	
6	5	4	3	2	1	13. תנ"ך ומורשת ישראל צריכים להילמד אך ורק בבתי ספר ממלכתיים-דתיים
6	5	4	3	2	1	14. הפחד מכפייה דתית מוביל את מערכת החינוך למחיקת הזהות היהודית של התלמידים
6	5	4	3	2	1	15. השיח השלילי סביב לימודי היהדות והמורשת וההדתה משפיעים על מערכת החינוך וגורמים לתלמידים להתרחק מנושאים אלה

(רקע)

16. האם עושים בביתך קידוש בערב שבת?

1. כן
2. לא

17. האם את/ה צם/ה ביום הכיפורים?

1. כן
2. לא

18. האם מדליקים נרות שבת בביתך?

1. כן
2. לא

19. מה גילך? ___ שנים

20. מהו אזור המגורים שלך?

1. ירושלים
2. צפון
3. חיפה
4. מרכז
5. תל אביב
6. דרום
7. יהודה ושומרון

21. כיצד את/ה מגדיר/ה את עצמך?

1. חילוני
2. מסורתי
3. דתי
4. חרדי
5. אחר

תודה רבה על השתתפותך בסקר!

22. לסמן מגדר: 1. גברים 2. נשים